

werkkring en werkt de eigenlijk zotte opeenstappeling van professor-meester-doctor, niet al te belemmerend. In elk geval melden zich ieder jaar groter aantallen novieten aan de academische poort. Naar de aard der liefde ben ik bereid te veronderstellen dat iedere hoogleraar deze drommen met vreugde ziet verschijnen, zich over zijn zorg met betrekking tot veel af te nemen examens en tentamens heenzettend in de hoop op de wonderen van een examen-computer, die verlichting kan brengen. Ook aan de zonnigheid van curatoren, als zij met deze aanwas geconfronteerd worden, wil ik nog geloven: zij kunnen hun ontwikkelingsplannen met een beroep op groeiende studentengetallen staven. Slechts binnen het departement van onderwijs fronst een enkele het hoofd, wetend dat het technisch en financieel niet doenlijk is jaarlijks een toevloed van duizenden studenten te verwerken. Daarentegen is zulk een ontwikkeling voor bepaalde journalisten en een aantal politici een buitenkansje: zij kunnen op de oneven dagen bezuiniging prediken en op de even dagen verkondigen dat er een kortzichtig en schriel beleid wordt gevoerd; met name voor wie de oppositie zoekt, denkt bij zichzelf: gefundenes Fressen.

Belangwekkend is na te gaan waarin een universiteit met 1200 of 1500 ingeschrevenen verschilt van een universiteit met 9000 alumni. De wat scherp en gedeeltelijk niet billijk als diploma-fabrieken te omschrijven monsterinstellingen met vele tienduizenden leerlingen, zoals zij in Europa te Parijs en Londen worden aangetroffen, laat ik buiten beschouwing. De vergelijking van een college van 15 hoorders en een toespraak tot een 400 man sterk auditorium is al schril genoeg, zelfs wanneer men niet keuvelen tegenover oreren plaatst. Wat zouden Bolland en De Hartog in deze tijd hebben genoten! De vroeger goed overzienbare faculteiten zijn onoverzichtelijk geworden; de studierichtingen binnen een en dezelfde faculteit leveren soms reeds moeilijkheid op. Vele docenten bedienen zich van wetenschappelijke medewerkers bij hun onderricht en bij hun toezicht op de prestaties der leerlingen. Er worden voor hen – zelf zijn ze er te nonchalant voor – kaartsystemen bijgehouden: wij hebben naast de schetskalveren de schets-studenten gekregen.

Tijdens een wintersportvakantie ontdekken soms twee skiërs die hun enkel braken en zich tegenover elkaar bij het